

Sprawozdanie z działalności Instytutu Książki za rok 2011

Cele i zadania Instytutu Książki

Podstawowe cele Instytutu to kształtowanie postaw czytelniczych i popularyzacja książki i czytelnictwa w kraju oraz promocja polskiej literatury na świecie. Dlatego też jego działalność podzielona jest na dwa zasadnicze sektory: zagraniczny i krajowy. Wypracowana przez Instytut Książki strategia w obydwu tych sektorach zakłada istnienie różnorodnych, wzajemnie się uzupełniających programów promocyjnych, umożliwiających dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców zagranicznych i krajowych. Od 2008 roku Instytut Książki realizuje także powierzony mu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego program Biblioteka +, którego celem jest przekształcenie bibliotek w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury i informacji oraz ośrodki życia społecznego.

A. Program zagraniczny - promocja polskiej literatury zagranicą

I. Program dla wydawców zagranicznych

Program Translatorski © POLAND

W roku 2011 do Programu Translatorskiego ©POLAND wpłynęły 234 wnioski. Oceniono je w 4 seriach. Dofinansowanie otrzymało 217 wniosków (tj. o 28 dotacji więcej niż w 2010 roku), łączna kwota dofinansowania to 2 572 786,00 PLN.

Lista dofinansowanych utworów znajduje się na stronie IK.

II. Program dla tłumaczy literatury polskiej

1. Kolegium Tłumaczy

Stypendia pobytowe w Krakowie przyznano następującym tłumaczom:

Polia Yustova (2 mies.)	Rosja	01.07 do 31.08
Ołeksander Herasym (2 mies.)	Ukraina	01.02 do 31.03
Andriy Pavlyshyn (2 mies.)	Ukraina	01.06 do 31.07
Pavel Pec (2 mies.)	Czechy	01.03 do 30.04
Marzena Borejczuk (1 mies.)	Włochy	01.11 do 30.11
Leonardo Masi (1 mies.)	Włochy	20.09 do 20.10
Zhao Gang (1 mies.)	Chiny	20.07 do 25.08
Tapani Karkkainen (1 mies.)	Finlandia	1 do 31.03

Uczestnicy KT wykorzystują pobyt na pracę nad przekładami oraz poszukiwania biblioteczne, konsultacje itd.

Seminarium Przekładowe Miłosz 356

Seminarium przekładowe Miłosz 356 odbyło się w Krakowie w ramach Festiwalu Czesława Miłosza w dniach 12-15 maja. W seminarium udział wzięło ponad 20 tłumaczy z blisko dwudziestu krajów, zajmujących się twórczością Miłosza. Zostali oni wybrani w ramach ogłoszonego przez IK konkursu. Seminarium miało charakter zamkniętych sesji studyjnych, podczas których pracowano nad tekstami Poety, a prowadzili je wybitni tłumacze Miłosza: Anders Bodegard (Szwecja), Clare Cavanagh (USA), Laurence Dyeve (Francja), Xavier Farre (Hiszpania) i Nikita Kuznetsov (Rosja) oraz badacze i znawcy jego twórczości: m.in. Krzysztof Biedrzycki, Agnieszka Kosińska, Krzysztof Zajas i Marek Zaleski.

Towarzyszyły im także wydarzenie dla publiczności: 13 maja odbył się otwarty panel tłumaczy Miłosza zatytułowany „Miłosz – Świat”, udział w nim wzięli m.in. Robert Hass (USA), Anders Bodegard (Szwecja), Ashok Wadźpeji (Indie), Wu Lan (Chiny) i Andriej Chadanowicz (Białoruś).

2. Sample Translations © Poland

Adresatami Programu są tłumacze literatury polskiej. W ramach programu ST©P mogą uzyskać dofinansowanie tłumaczenia 20 stron wybranej przez siebie książki, by następnie szukać dla niej wydawcy.

W roku 2011 do programu wpłynęły 44 wnioski, pozytywnie rozpatrzono 42. łączna kwota dofinansowania wyniosła 66 099,18 PLN.

Spośród zaproponowanych przez tłumaczy książek, których przekłady fragmentów zostały dofinansowane ukażą się, bądź ukazały drukiem:

Joanna Olczak-Ronikier „Korczak. Próba biografii”, przeł. Miriam Borenstein – książka wyjdzie w Izraelu;

Bolesław Prus „Lalka”, przeł. Karol Lesman – książka wyjdzie w Holandii

Stanisław Lem – opowiadania, przeł. Antonia Lloyd-Jones – opowiadania ukazały się w wydawnictwie Comma Press (Anglia), pod tytułem „Lemistry”

3. Found in Translation Award

Instytut Książki, Instytut Kultury Polskiej w Londynie oraz Instytut Kultury Polskiej w Nowym Jorku ogłosiły w czerwcu, że laureatami nagrody Found in Translation Award za rok 2010 zostali Stanisław Barańczak i Clare Cavanagh za przekład tomu „Tutaj” Wisławy Szymborskiej. Nagroda wysokości 10 tys. PLN, ufundowana przez wydawnictwo W.A.B., została wręczona w październiku w Chicago na University of Illinois, podczas uroczystej sesji na konferencji „After Milosz”.

4. PETRA

W roku 2011 IK przystąpił do projektu PETRA (Europejska Platforma na rzecz Przekładu Literackiego), którego celem jest koordynacja działań na rzecz poprawy sytuacji tłumaczy literackich w Europie. Przez cały rok trwały prace nad grudniowym Kongresem PENTRY. W kwietniu Komisja EU przekazała informację o dofinansowaniu projektu. Kongres odbył się 1-3 grudnia w Brukseli, uczestniczyli w nim przedstawiciele środowisk literackich, związani z przekładem literackim, nade wszystko zaś działacze organizacji zajmujących się tłumaczami. Zgodnie z planem omówiono na nim kluczowe zagadnienia dotyczące europejskiej polityki na rzecz tłumaczy. Polska reprezentowana była przez Elżbietę Kalinowską i Agnieszkę Rasińską-

Bóbr z Instytutu Książki oraz delegację składającą się z Jerzego Jarniewicza (Uniwersytet Łódzki, „Literatura na świecie”), Sławomira Paszkieta i Karolinę Szymaniak (Stowarzyszenie Tłumaczy Literackich), Elżbietę Tabakowską (Katedra UNESCO UJ) i Beatę Stasińską (wydawnictwo WAB).

Jednocześnie Instytut Książki podjął działania dotyczące opisanego stanu tłumaczeń literackich w Polsce, nawiązano kontakty z przedstawicielami środowiska w kraju (Stowarzyszenie Tłumaczy Literackich, Studium Przekładu Literackiego UJ i in.). Przystąpiono także do prac nad promocją postulatów PETRY i sprawy tłumaczy literackich w pierwszej połowie 2012 roku.

Na zlecenie IK po raz pierwszy dokonano przeglądu sytuacji tłumaczy literatury w Polsce, analizując ją pod względem ekonomicznym, socjalnym, prawnym, edukacyjnym i widoczności tłumacza. Raport autorstwa Sławomira Paszkieta znajduje się na stronie [IK](#).

III. Nagroda Transatlantyk

W dniu 13 maja podczas trwającego w Krakowie 2. Festiwalu Czesława Miłosza wręczona została już po raz siódmy nagroda Transatlantyk.

To wyróżnienie przyznawane corocznie przez Instytut Książki wybitnemu promotorowi literatury polskiej za granicą. Laureatami Nagrody mogą być tłumacze, wydawcy, krytycy, animatorzy życia kulturalnego. Mogą kandydować do niej wyłącznie obywatele innych państw (także Polacy z obcym paszportem), a zgłaszać kandydatury mogą polskie i zagraniczne instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury, ośrodki naukowe, wydawnictwa, stowarzyszenia twórcze, osoby prywatne.

Wyboru laureata dokonuje Kapituła Nagrody w składzie: Ireneusz Kania, Ksenia Starosielska, Beata Stasińska i Olga Tokarczuk. Przewodniczy jej Dyrektor Instytutu Książki. Nagrodę stanowi 10.000 euro oraz statuetka autorstwa Łukasza Kieferlinga.

Dotychczas laureatami Transatlantyku byli:

- Henryk Bereska (2005) (Niemcy)
- Anders Bodegard (2006) (Szwecja)
- Albrecht Lempp (2007) (Niemcy)
- Ksenia Starosielska (2008) (Rosja)
- Biserka Rajčić (2009) (Serbia)
- Pietro Marchesani (2010).

Do siódmej edycji Nagrody Transatlantyk zgłoszono 28 kandydatur z 23 krajów. Jak co roku dominowali wśród nich tłumacze, byli też dziennikarze, animatorzy kultury, wydawcy.

Laureatką Nagrody Transatlantyk w 2011 r. została **Vlasta Dvořáková**, wybitna tłumaczka literatury polskiej na czeski. Przekładała między innymi utwory Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Wisławy Szymborskiej i Zbigniewa Herberta, a także klasyków (Jana Andrzeja Morsztyna, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Henryka Sienkiewicza czy Adama Mickiewicza).

IV. Wydarzenia literackie za granicą

Zagraniczne targi książki

Celem udziału IK w targach książki jest podtrzymywanie zainteresowania literaturą polską wydawców, którzy ją publikują, a także nawiązywaniu kontaktów z nowymi wydawcami. Jest to także okazja do prezentacji polskich książek, które ukazały się na danym rynku wydawniczym w danym roku. W 2011 roku Instytut Książki wziął udział w 13 imprezach targowych. W części z nich (Bolonia, Londyn, Frankfurt) brali udział wydawcy polscy, część organizowanych przez IK stoisk miała charakter informacyjny. W większości targów (z wyjątkiem tych o charakterze wyłącznie handlowym) brali udział polscy autorzy, których książki ukazały się w danym obszarze językowym w danym roku, a także prezentowano wystawy poświęcone twórczości Czesława Miłosza w związku z obchodzonym rokiem poety.

a) Międzynarodowe Targi Książki w Wilnie (17-20 lutego)

Wileńskie targi, w których IK uczestniczył na wspólnym stoisku z Instytutem Polskim w Wilnie, miały szczególny charakter ze względu na obchodzony hucznie także i na Litwie Rok Miłosza. Obok prezentacji nowości i katalogów „New Books from Poland”, targom towarzyszyła seria wydarzeń miłoszowskich, koordynowanych przez IP, w których udział wzięli, obok litewskich znawców dzieła Miłosza, prof. A. Fiut, J. Illg oraz A. Kosińska: były to spotkania wokół premier książkowych, inauguracja wystawy i pokazy filmów poświęconych poecie. Gościem targów był także – na zaproszenie IK i IP – A. Szczeklik, autor wydanej właśnie po litewsku *Katharsis*.

b) Międzynarodowe Targi Książki w Jerozolimie (20-25 lutego)

Instytut Książki i Instytut Polski w Tel Awiwie byli organizatorami polskiej prezentacji na Międzynarodowych Targach Książki w Jerozolimie w dniach 20-25 lutego. Targi te odbywają się co dwa lata, w centrum konferencyjnym Binyanei Ha'uma. Na targach odbyła się premiera „Fabryki Muchołapek” Andrzeja Barta w przekładzie Anat Zajdman (Wydawnictwo Kinneret Zmora) oraz „I była miłość w getcie” w języku rosyjskim, w przekładzie Kseni Starosielskiej (Wydawnictwo Mosty Kultury / Gesharim). Gośćmi targów byli Paula Sawicka oraz Adam Michnik, który wziął udział w organizowanym przez Jeruzalem Book Fair sympozjum pt. Conflict Resolution: „Politics & Literary Representation” oraz organizowanym przez Instytut Książki i Instytut Polski w Tel Awiwie wieczorze literackim poświęconym twórczości Czesława Miłosza. Podczas spotkania zostały zaprezentowane fragmenty hebrajskiego tłumaczenia „Zniewolonego umysłu”, który ukazał się w Izraelu w 2011 roku, w ramach obchodów Roku Miłosza. Do Jerozolimy zaproszony był również Andrzej Bart, który w ostatniej chwili odwołał przyjazd z powodu choroby. Na spotkaniach prezentujących „Fabrykę muchołapek” autora zastąpiła Beata Stasińska. Polscy autorzy spotkali się z czytelnikami zarówno na Targach w Jerozolimie, jak i w Tel Awiwie, centrum życia kulturalnego w Izraelu. Na polskim stoisku eksponowane były nowości literackie, książki dofinansowane przez Program Translatorski ©Poland, książki autorów obecnych na targach oraz tłumaczenia utworów Czesława Miłosza.

Instytut Książki specjalnie z okazji Międzynarodowych Targów Książki w Jerozolimie wydał katalog „Nowe Książki z Polski” w języku hebrajskim, w którym znalazły się najciekawsze nowości z ostatnich dwóch lat.

Targi Książki w Jerozolimie były również okazją do promocji hebrajskiej wersji strony internetowej Instytutu Książki www.instytutksiazki.pl/he,ik,index.php

c) Polska na Targach Książki w Lipsku (17-20 marca)

Instytut Książki, jak co roku, zorganizował polskie wystąpienie na Targach Książki w Lipsku. Na stoisku zostały zaprezentowane wystawy książek, m.in. nowości wydawnicze z roku 2010 oraz nowości wiosenne roku 2011. Tradycyjnie pokazaliśmy dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND, czyli tłumaczenia polskiej literatury wydane przez zagranicznych wydawców, dofinansowane przez działający w Instytucie Książki od ponad 10 lat PT©P. Ponadto, publiczność odwiedzająca polskie stoisko mogła zapoznać się z książkami autorów zaproszonych na tegoroczne targi: Lidii Amejko, Joanny Bator, Andrzeja Barta, Ignacego Karpowicza, Jacka Podsiady i Igora Stokfiszewskiego. Z okazji trwającego Roku Czesława Miłosa, pokazaliśmy też bogaty wybór utworów Noblisty w tłumaczeniach na najróżniejsze języki.

Towarzyszący targom program powstał we współpracy z Instytutem Polskim w Lipsku.

d) 31 Międzynarodowe Targi Książki w Paryżu

W dniach 18–21 marca odbyły się w Paryżu 31 Międzynarodowe Targi Książki.

Gościem honorowym tegorocznych targów były kraje skandynawskie. Organizatorzy zaprosili 40 autorów z Danii, Finlandii, Norwegii i Szwecji. W targach uczestniczyło ok. 1.000 wystawców, w tym wydawcy zagraniczni. Odwiedziło je 180.000 osób.

Instytut Książki już po raz dziewiąty uczestniczył w Międzynarodowych Targach Książki w Paryżu. W ramach polskiej prezentacji oprócz nowości wydawniczych pokazano książki poświęcone postaci i twórczości Czesława Miłosa.

Specjalnie na targi paryskie Instytut Książki przygotował również katalog „Nouveaux Livres de Pologne” rekomendujący najciekawsze pozycje wydawnicze z ostatniego roku.

Podczas targów, na polskim stoisku paryska Librairie Polonaise sprzedawała literaturę polską w oryginale i w tłumaczeniach.

e) Międzynarodowe Targi Książki dla Dzieci w Bolonii (31 marca - 3 kwietnia)

Targi książki dla dzieci i młodzieży w Bolonii w roku 2011 odbyły się już po raz czterdziesty ósmy. Polskie stoisko miało powierzchnię 32 metry kwadratowe, gospodarzem stoiska był tradycyjnie już Instytut Książki. Swoje książki zaprezentowało 17 wydawców, zaprezentowane zostały też książki wyróżnione i nagrodzone w konkursie Polskiej Sekcji IBBY „Książka roku” edycja 2010 oraz książki nagrodzone w konkursie fundacji ABC XXI.

Zeszłoroczne targi przyniosły Polakom spory sukces: czwórka polskich ilustratorów - Iwona Chmielewska, Aleksandra i Daniel Mizielińscy, a także Gabriela Cichowska - odebrała prestiżowe BolognaRagazzi Award -najważniejsze europejskie wyróżnienie w dziedzinie książki dziecięcej, które przekłada się nie tylko na międzynarodową sławę, ale w dodatku na komercyjny sukces. Nagroda jest przyznawana w kilku kategoriach: Fiction, Non Fiction, New Horizons i Opera Prima. Polacy zgarnęli dwie spośród trzech nagród w kategorii Non Fiction: nagroda główna przypadła Iwoni Chmielewskiej za ilustracje do książki "Maum - dom duszy" z tekstem koreańskiej autorki Heekyung Kim, wydananej przez prestiżowe koreańskie wydawnictwo Changbi, małżeństwo Mizielińskich dostało wyróżnienie za książkę "Co z

ciebie wyrośnie", wydaną przez wydawnictwo Dwie Siostry. Równie ważne wyróżnienie przyznano Polakom w kategorii dla debiutantów: Opera Prima nagrodzeni zostali Adam Jaromir i Gabriela Cichowska jako autorzy książki "Słoniątko", wydanej przez wydawnictwo Muchomor. To już kolejna nagroda dla polskich grafików i ich wydawców - poprzednio, w roku 2008, nagrodę odebrały autorki nowej edycji wierszy Tuwima dla dzieci, zilustrowanej na zamówienie wydawnictwa Wytwórnia.

f) Międzynarodowe Targi Książki w Londynie (11-13 kwietnia)

W dniach 11-13 kwietnia odbyły się Międzynarodowe Targi Książki w Londynie (The London Book Fair), organizowane w centrum targowym Earls Court. To najpoważniejsza po targach frankfurckich impreza branżowa na świecie, ważne miejsce sprzedaży praw autorskich. W tegorocznych targach wzięło udział 1640 wystawców z 58 krajów, wśród nich: wydawcy, agenci literaccy, księgarze, bibliotekarze. Targi nie są otwarte dla publiczności. Tegorocznym „Market Focus” była Rosja.

Na organizowanym przez IK polskim stoisku o powierzchni 80 m kw. zaprezentowało się 17 wystawców: Bellona, Bosz, IVAX, Kancelaria Sejmu Wydawnictwo Sejmowe, Nasza Księgarnia, Ozgraf, Polish Rights, PWN, Prószyński i S-ka, Rebis, Świat Książki, Universitas, W.A.B., Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. Centralnym punktem stoiska była wystawa poświęcona obchodom Roku Miłósza. Z okazji londyńskich targów książki IK przygotował nową edycję katalogu *New Books from Poland. Spring 2011*.

g) Międzynarodowe Targi Książki w Pekinie (Beijing International Book Fair, 31.08-4.09)

Międzynarodowe Targi Książki w Pekinie to największe azjatyckie targi (corocznie odwiedza je około 200 000 zwiedzających), odbyły się już po raz 18. Dla większości chińskich wydawców to jedyna okazja w roku, by obejrzeć książki z całego świata. Gościem honorowym tegorocznych targów była Holandia. Polskie stoisko pojawiło się na pekińskich targach już po raz trzeci – poprzednio w latach 2007 i 2008. Miało charakter informacyjny: dystrybuowane były tutaj broszury poświęcone polskiemu rynkowi książki, programom skierowanym do wydawców zagranicznych (Program Translatorski ©Poland czy Sample Translations ©Poland), a także katalogi poświęcone polskim nowościom wydawniczym z ostatniego roku. Z okazji Roku Czesława Miłósza zaprezentowaliśmy książki Noblisty, a także małą wystawę poświęconą jego twórczości w języku chińskim, zorganizowaną we współpracy z Ambasadą RP w Pekinie. Przede wszystkim jednak pokazaliśmy polskie książki dla dzieci, które wzbudziły spore zainteresowanie chińskich wydawców i ilustratorów.

h) Polska literatura na 18 Forum Wydawców we Lwowie (15-18 września)

W połowie września odbyło się Forum Wydawców Lwowie, najważniejsze targi skupiające ukraińskich wydawców.

Na polskim stoisku zaprezentowaliśmy m.in. nowości wydawnicze 2011 roku oraz, z okazji obchodów Roku Miłósza, utwory Noblisty w tłumaczeniach na języki obce.

Targom towarzyszył festiwal literacki. W tym roku z lwowską publicznością spotkało się wielu polskich autorów: Olga Tokarczuk, Marek Krajewski, Jacek Podsiadło, Joanna Lech oraz Łukasz Saturczak.

i) Międzynarodowe Targi Książki w Madrycie (5-7 października)

Na tegoroczne Targi Książki LIBER w Madrycie Instytut Książki wysłał przedstawiciela, który odbył szereg spotkań z wydawcami hiszpańskimi i wziął udział w zbiorowej prezentacji programów wspierających przekłady z kilku krajów.

j) Polska na Międzynarodowych Targach Książki we Frankfurcie (12-16 października)

Instytut Książki zorganizował polskie stoisko na 63. Międzynarodowych Targach Książki we Frankfurcie (Frankfurter Buchmesse). W targach wzięło udział 7 500 wystawców ze 110 krajów, gościem honorowym targów była Islandia.

Centralnym punktem polskiego stoiska była wystawa poświęcona twórczości Tadeusza Różewicza, z okazji 90-tych urodzin poety. Składały się na nią m.in. zdjęcia autora, fragmenty jego utworów oraz duży wybór tłumaczeń.

Instytut Książki, oprócz nowości wydawniczych 2011 roku, pokazał także książki nominowane do najważniejszych polskich nagród literackich: Nagrody Literackiej NIKE, Paszportów Polityki, Nagrody Literackiej GDYNIA oraz Nagrody Kościelskich. Ponadto na specjalnej wystawie zaprezentowaliśmy najlepsze polskie książki dla dzieci i młodzieży, wyróżnione przez Polską Sekcję IBBY.

Publiczność odwiedzająca polskie stoisko otrzymała katalog NEW BOOKS *directly* FROM POLAND, prezentujący najciekawsze, zdaniem krytyków, nowości książkowe ostatnich miesięcy.

Instytut Książki przygotował też zaktualizowaną wersję informatora o polskim rynku wydawniczym – THE POLISH BOOK MARKET 2011.

Na polskim stoisku o powierzchni 250 m² zaprezentowało się 41 polskich wydawców.

k) Międzynarodowe Targi Książki w Guadalajarze (26 listopada – 1 grudnia)

W 25. Międzynarodowych Targach Książki (FIL) w Guadalajarze (Meksyk) Instytut Książki uczestniczył po raz kolejny w ramach tzw. Salonu Praw Autorskich. W tym roku udział w FIL, na zaproszenie Ambasady RP Meksyku oraz towarzyszącego targom Festiwalu Literatury Europejskiej, wziął Stefan Chwin, który spotkał się z czytelnikami w samej Guadalajarze (spotkanie na targach i na uniwersytecie) oraz mieście Meksyk (w Centrum Kultury Hiszpańskiej).

l) Targi Książki i Prasy Dziecięcej i Młodzieżowej w Montreuil (30 listopada - 5 grudnia)

Targi Literatury Dziecięcej w Montreuil to jedna z największych imprez dla najmłodszych czytelników na świecie, otwarta dla publiczności. Towarzyszy im bogaty program z udziałem autorów, ilustratorów, a także spotkania branżowe dla specjalistów (wydawcy, bibliotekarze, księgarze). Jednym z celów organizatorów jest promowanie książek dla dzieci z różnych krajów Europy. W tegorocznej edycji targów wzięła udział Grażka Lange, która poprowadziła 4 warsztaty dla dzieci z różnych grup wiekowych, zatytułowane „Jaki dziwny świat!”.

m) Literatura polska na Międzynarodowych Targach Książki NON/FICTION w Moskwie (30 listopada - 4 grudnia)

Instytut Książki był organizatorem polskiego stoiska na 13 Międzynarodowych Targach Książki NON/FICTION w Moskwie, które odbyły się w dniach 30 listopada - 4 grudnia.

Prezentacji towarzyszył program literacki organizowany we współpracy z Instytutem Polskim w Moskwie oraz wydawnictwami NLO i Inostrannaya Literatura.

Gościem targów byli: Sylwia Chutnik, której „Kieszonkowy Atlas kobiet” ukazał się nakładem wydawnictwa NLO w tłumaczeniu Jurija Czajnikowa oraz reporter Witold Szabłowski, który wziął udział w prezentacji polskiego numeru pisma „Inostrannaya Literatura”.

Na polskim stoisku na targach zaprezentowaliśmy:

- nowości wydawnicze roku 2011; specjalnie dla rosyjskich czytelników przygotowaliśmy też rosyjskie wydanie katalogu „Nowe książki z Polski”,
- dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND,
- wystawę książek Janusza Korczaka w tłumaczeniach na języki obce, wystawa zapowiadała Rok Korczaka.

Festiwale literackie

a) Europejski Festiwal Debiutu Prozatorskiego w Kilonii (5-8 maja 2011)

W tegorocznym Europejskim Festiwalu Debiutu Prozatorskiego, który odbył się w Kilonii w dniach 5-8 maja uczestniczyła Małgorzata Rejmer, autorka powieści „Toksymia” (Lampa i Iskra Boża). Gośćmi Festiwalu byli autorzy z kilku krajów Europy: Danii, Niemiec, Estonii, Francji, Holandii, Norwegii, Austrii, Szwajcarii i Hiszpanii. Autorom towarzyszyli redaktorzy, wraz z Małgorzatą Rejmer do Kilonii pojechali Łukasz Knap.

Festiwal organizuje Literaturhaus Schleswig-Holstein, Instytut Książki uczestniczył w tym projekcie po raz szósty. W ubiegłych latach gośćmi Europejskiego Festiwalu Debiutu Prozatorskiego byli Sławomir Shuty, Adam Kaczanowski, Aleksander Kościów, Ewa Kujawska (której książka „Dom Małgorzaty” ukazała się w Hans Schiller Verlag w 2009 roku) i Jarosław Maślanek.

b) Festiwal im. Schulza w Drohobyczu – 2012

W dniach 30.09 i 1.10 odbyło się we Lwowie i Drohobyczu spotkanie przygotowawcze związane z przyszłorocznym festiwalem, w którym udział wzięli: Mariusz Brymora, wicedyrektor Departamentu Dyplomacji Publicznej Kulturalnej MSZ, Grzegorz Józefczuk, Stowarzyszenie B.Szulza Lubli, Jarosław Drozd, Konsul Generalny we Lwowie, Wiera Meniok, dyrektor festiwalu B.Szulza z Drohobycza, Olekandra Kowal, prezes Forum Wydawców we Lwowie, Krzysztof Sawicki, konsul w KG w Łucku, Tomasz Pindel, Instytut Książki w Krakowie, Jarosław Godun, IP w Kijowie. Jesienią trwały prace nad przygotowaniem przyszłorocznego Festiwalu.

B. Promocja czytelnictwa w Polsce.

Dyskusyjne Kluby Książki

Dyskusyjne Kluby Książki to wspólny projekt Instytutu Książki i Bibliotek Wojewódzkich adresowany przede wszystkim do czytelników korzystających z bibliotek publicznych. Kluby powstały z inicjatywy Instytutu Książki i działają przy jego wsparciu

finansowym i merytorycznym od początku 2007 roku przy bibliotekach różnego stopnia – od bibliotek wojewódzkich, po filie biblioteczne w małych miejscowościach. Klubami w obrębie jednego województwa opiekuje się koordynator wojewódzki.

Od 2011 roku program działa w zmienionej formule – jako program grantowy dla bibliotek wojewódzkich. Wnioski do programu złożyły wszystkie spośród osiemnastu bibliotek, łączna kwota dofinansowania w 2011 roku wyniosła 1 069 100 zł. Program zakończył się 15 grudnia 2011. Wszystkie biblioteki wojewódzkie rozliczyły się poprawnie. Finansowo program wspierają marszałkowie następujących województw: lubuskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego.

W 2011 roku liczba klubów wzrosła do 968 (to jest o 171 w stosunku do 2010 r.). Kluby skupiają obecnie około 10 000 członków. 665 z nich to kluby dla dorosłych, 303 to kluby dla dzieci i młodzieży. Działa kilka klubów dla niepełnosprawnych (dorosłych i dzieci) – są to głównie kluby dla osób niewidzących bądź niedowidzących. Nadal funkcjonują kluby w zakładach karnych (w tym w Słupsku i niezwykle aktywny klub w Tarnowie).

W ramach programu DKK odbyło się 914 spotkań autorskich (to jest o 200 więcej niż w 2010 roku). Gościli na nich m.in. Grażyna Bąkiewicz, Marcin Pałasz, Paweł Beręsewicz, Joanna Olech, Marta Fox, Mariusz Szczygieł, Maria Czubaszek, Barbara Kosmowska, Jacek Hugo-Bader, Wanda Chotomska, Michał Ogórek, Jacek Dehnel, Andrzej Stasiuk, Grzegorz Kasdepke, Artur Andrus, Jarosław Kret, Ewa Ostrowska, Kazmirzesz Szymeczko, Michał Rusinek, Mariusz Czubaj, Jasiek Mela, Wojciech Tochman, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Anda Rottenberg, Tadeusz Słobodzianek, Ignacy Karpowicz, Antoni Libera, Izabela Sowa, Małgorzata Kalicińska, Hanna Kowalewska.

W marcu i kwietniu odbyły się dwa ogólnopolskie szkolenia dla moderatorów:

- 1 marca: „Powieść a poznanie – warsztat interpretacyjny”, które poprowadził Marek Kochan

- 11 kwietnia (zorganizowane we współpracy z Instytutem Goethego w Warszawie): „Światy słów – światy obrazów. albo: jak zaciekawić książkami?” Warsztaty poświęcone motywowaniu dzieci do czytania poprowadziła Claudia Rouvel, LesArt Berlin, Centrum Literatury Dziecięcej i Młodzieżowej.

W szkoleniach wzięło udział 72 moderatorów (po dwie osoby z każdego województwa), którzy następnie szkolili swoich kolegów w terenie.

Wykłady i szkolenia dla moderatorów odbywały się także w poszczególnych województwach. Były one poświęcone między innymi następującym zagadnieniom:

„Jak promować się w mediach?” (Białystok)

„Współczesna literatura japońska” (Bydgoszcz)

„Potencjał książki obrazkowej” (Gdańsk)

„Podyskutujmy w Klubie Książki – warsztaty dla bibliotekarzy i moderatorów” (Kielce)

„Niepełnosprawność w Literaturze” (Dąbrowica. Woj. Lubelskie)

„Egzystencja i co dalej? Klika Słów o literaturze francuskiej” (Opole)

„O literaturze kobiecej”, „Bałkańskie brzemienie – o literaturze bałkańskiej” (Poznań)

„Lekko niepoważnie o całkowicie poważnych zagadnieniach językowych” (Rzeszów)

„Książka obrazkowa. Jak to działa?” (Zielona Góra)

„Jak stworzyć bibliotekę na końcu świata: O RPA oczami bibliotekarki” (Łódź)

W związku z obchodami Roku Miłosza Instytut Książki zorganizował dla DKK konkurs „miłoszologiczny”. Nagrodą była wizyta na Festiwalu Miłosza w dniach 13 do 15 maja 2011 dla Klubu, z którego wyłoniono zwycięzcę (był to DKK w Ostrowcu Świętokrzyskim). Instytut Książki pokrył koszty podróży i zakwaterowania w Krakowie wszystkim członkom zwycięskiego DKK.

Czesław Miłosz był zresztą przez cały rok obecny w Dyskusyjnych Klubach Książki – dyskutowano o jego twórczości, czytano ją, odbywały się warsztaty literackie. Były to m.in. „Cicho-sza – czytamy Miłosza” (w ramach projektu Czego uczy nas Czesław Miłosz, Poznań) „Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada...” – wykład Waldemara Smaszcz (Białystok) Maraton czytania Miłosza w galerii handlowej (DKK Koszalin) „Znaczenie twórczości Czesława Miłosza dla Kultury europejskiej i polskiej” (Wrocław)

Niemal wszystkie kluby prowadzą własne strony internetowe czy blogi. Strony dedykowane DKK prowadzą także wszystkie biblioteki wojewódzkie – koordynatorzy programu. O spotkaniach klubowych i spotkaniach autorskich donosi lokalna prasa i radio. W numerze Wysokich Obcasów z 17 grudnia 2011 ukazał się artykuł zatytułowany „Potrzeba stolikowa” – opowiadający o dwóch klubach działających w województwie mazowieckim.

Od marca do końca grudnia trwał internetowy konkurs na „Recenzję miesiąca” – najlepsze recenzje wybierane były w dwóch kategoriach: recenzji z książki dla dorosłych i dla dzieci i młodzieży, spośród tekstów nadesłanych przez koordynatorów do Instytutu Książki i opublikowanych na jego stronie internetowej. Zwycięzcy otrzymywali książki ufundowane przez wydawnictwa Świat Książki, Czarne, Karakter, Otwarte, Wydawnictwo Literackie, Czytelnik, Muza, W.A.B., Akapit-Press, Zysk, Prószyński. Zwycięzca recenzji roku, który zostanie wyłoniony pod koniec stycznia otrzyma nagrodę główną - IPoda.

20 bibliotekarzy wyłonionych spośród laureatów konkursu na najlepszą rekomendację książki kryminalnej wzięło udział w I Kryminalnej Konferencji Bibliotekarzy, która odbyła się w ramach Międzynarodowego Festiwalu Kryminału we Wrocławiu w dniach 24-27 listopada. W związku z tym, że konferencja cieszyła się wśród Bibliotekarzy ogromnym powodzeniem, organizatorzy planują przeprowadzenie jej drugiej edycji w 2012.

30 listopada 2011 roku zakończył się nabór wniosków na koordynację programu DKK przez biblioteki wojewódzkie. Poprawne wnioski złożyło wszystkie osiemnaście bibliotek. Decyzją dyrektora IK łączna kwota dotacji na 2012 rok wyniesie 1.291.000 zł. Deklarowana łączna liczba klubów to 999, jednak z doświadczeń IK z ubiegłych lat wynika, że liczba ta w ciągu roku znacząco się powiększy.

C. Projekty internetowe Instytutu Książki

Portal internetowy Instytutu Książki www.instytutksiazki.pl/www.bookinstitute.pl jest największą bazę informacji na temat polskiej książki i wydarzeń życia literackiego. Strona redagowana jest w języku polskim, angielskim, niemieckim, hebrajskim, a także rosyjskim i jest dostosowywana do potrzeb odbiorcy z danego obszaru językowego.

Strona jest odwiedzana na poziomie roku ubiegłego (średnio **14 000 wizyt miesięcznie** przy prawie **340 000 użytkowników**). Największą część odbiorców stanowią mieszkańcy Polski (najwięcej z Warszawy, Krakowa i Poznania), na drugim miejscu znajdują się Niemcy, a na trzecim Stany Zjednoczone.

Serwis stale powiększa się o nowe recenzje nowości wydawniczych oraz ich fragmenty, dodawane są również zapowiedzi wydawnicze, biografie nowych autorów, przede wszystkim jednak strona jest źródłem informacji na temat bieżących wydarzeń w polskim życiu literackim. W tej chwili serwis jest już bardzo obszerny, liczy ponad 80 000 plików. Ponieważ po pierwsze nie zakładaliśmy, że rozrośnie się aż tak, po drugie serwis redagują i prowadzą tylko dwie osoby, konieczna okazała się potrzeba przeprojektowania go pod kątem wprowadzenia nowych funkcjonalności – pociąga to również konieczność zmiany szaty graficznej. Prace nad nowym projektem funkcjonalnym trwają od połowy 2011 roku i zostaną ukończone z końcem stycznia 2012. Serwis w nowej odsłonie pojawi się na wiosnę.

Regularnie rozsyłany jest newsletter w języku polskim - co tydzień i angielskim - co miesiąc. Newsletter Instytutu Książki informuje zarówno o wszelkich działaniach Instytutu, jak i o wydarzeniach na polskim rynku książki.

W związku z Rokiem Miłosza powstała okazała strona poświęcona wydarzeniom roku, a także prezentacji sylwetki tego wybitnego twórcy. Pod adresami www.milosz365.pl i www.milosz365.eu zgromadzone zostały wszelkie informacje związane z Rokiem Miłosza (m.in. dzienne kalendarium wydarzeń roku), a także wiersze Miłosza, fragmenty jego eseistyki, poświęcone mu najciekawsze recenzje i interpretacje oraz spore archiwum multimedialnych. Strona była wydawana po polsku, angielsku, rosyjsku i litewsku. W roku 2011 stronę odwiedziło **77 586 użytkowników**. Raz w miesiącu rozsyłany był newsletter. Strona będzie prowadzona w roku 2012 w sposób mniej intensywny, niemniej tak, by z jej dorobku można było skorzystać przy okazji 3 Festiwalu im. Czesława Miłosza, zaplanowanego wstępnie na rok 2013.

Od roku 2009 Instytut prowadzi swoją stronę na Facebooku, gdzie zgromadził już 3219 fanów, a także kanał multimedialny w serwisie you tube. Instytut prowadzi też na facebooku fan page Roku Miłosza (ponad 600 fanów). Profile w portalach społecznościowych dają możliwość bardziej bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem czytelników w Polsce, a przez to i również na dyskusję na bieżące tematy oraz promocję ciekawych wydarzeń.

D. Biblioteka Instytutu Książki

W 2011 roku biblioteka Instytutu Książki powiększyła się przede wszystkim o nowości wydane pod koniec 2010 i w 2011 roku, które były promowane w katalogu *New Books from Poland-spring 2011* (w angielskiej, francuskiej i w tym roku również hebrajskiej wersji językowej) oraz w katalogu *New Books from Poland – fall* (w angielskiej i niemieckiej wersji językowej).

Książki znajdujące się w wiosennym katalogu *New Books from Poland* zostały pozyskane od wydawców - to 18 tytułów i były pokazywane na organizowanych przez Instytut Książki wystawach, podczas targów książki w Jerozolimie, Lipsku, Wilnie, Paryżu i Londynie.

W lutym 2011 roku, podczas targów książki w Jerozolimie pokazywane były książki, które znalazły się w wydany z tej okazji katalogu w języku hebrajskim – były to 22 tytuły, które również podarowali nam wydawcy.

W związku z obchodami Roku Czesława Miłosz biblioteka IK przygotowała w Jerozolimie wystawę przekładów dzieł Miłosza na języki obce (66 tytułów). Na naszym stoisku pokazaliśmy również książki z programu translatorskiego ©POLAND oraz książki polskich autorów, którzy byli gośćmi targów: Adama Michnika i Andrzeja Barta.

Podczas targów w Lipsku biblioteka IK zorganizowała następujące wystawy: książki z katalogu fall 2010, książki z katalogu spring 2011, przekłady dzieł Czesława Miłosza oraz książki naszych gości, pisarzy: Lidii Amejko, Andrzeja Barta, Igora Stokfiszewskiego, Ignacego Karpowicza i Jacka Podsiady.

Kolejne targi, na których pokazywaliśmy książki polskich autorów odbyły się w lutym w Wilnie i zaprezentowaliśmy na nich przekłady utworów Czesława Miłosza, książki z katalogu fall 2010 oraz przekłady dofinansowane w ramach Programu Translatorskiego ©POLAND.

Z okazji targów książki w Paryżu i katalogu wydanego w języku francuskim biblioteka IK przygotowała wystawę najlepszych książek polskich, wydanych w 2010 i pierwszej połowie 2011 roku - to 20 tytułów, również pozyskanych od wydawców. Ponadto pokazane zostały francuskie i angielskie tłumaczenia Czesława Miłosza oraz książki z katalogu francuskiego z 2010 roku.

W kwietniu 2011 roku odbyły się targi książki w Londynie, na których zaprezentowaliśmy 89 książek Miłosza w przekładach na języki obce, książki z katalogu *New Books from Poland - spring 2011* oraz najważniejsze książki z literatury dziecięcej i młodzieżowej z 2010 r., wybrane i nagrodzone przez polską sekcję IBBY.

We współpracy z Instytutem Polskim w Budapeszcie, w maju, podczas targów pokazaliśmy węgierskiej publiczności najważniejsze polskie książki wydane w 2010 i 2011 roku.

W czerwcu 2011 roku Biblioteka IK podarowała Gminnej Bibliotece Publicznej w Zielonkach 111 książek, głównie z dziedziny literatury polskiej, które dostaliśmy od wydawców.

Ponadto biblioteka otrzymała w darze od pana Marka Podstolskiego - spadkobiercy praw Brunona Schulza 102 cenne przekłady dzieł Schulza na różne języki obce, które wzbogaciły księgozbiór przekładów literatury polskiej i w związku z przypadającą w 2012 roku 70-tą rocznicą śmierci Brunona Schulza zostaną wykorzystane podczas organizowanych przez Bibliotekę wystaw targowych.

W związku z odbywającym się w Montrealu w dniach 16-21 listopada 2011 roku Salon du Livre, Biblioteka IK wspólnie z Biblioteką Polską w Montrealu zorganizowała wystawę polskich książek, na którą złożyły się książki Czesława Miłosza- przekłady na różne języki obce- około 100 tytułów, literatura polska po francusku- około 50 książek, to tytuły z Programu Translatorskiego © Poland oraz literatura polska z wiosennego katalogu francuskiego *Nouveaux Livres de Pologne* - 20 książek.

Podczas tegorocznego XVIII Forum Wydawców we Lwowie na naszej targowej wystawie pokazaliśmy książki z wiosennego i jesiennego katalogu *New Books from Poland*, najnowsze przekłady literatury polskiej, dofinansowane w ramach Programu Translatorskiego © Poland. W związku z obchodami Roku Czesława Miłosza pokazaliśmy również przekłady dzieł poety na różne języki obce.

W dniach 1-4 września 2011 roku odbyły się Targi Książki w Pekinie, na które Biblioteka IK zorganizowała wystawy: najlepszych książek dziecięcych, nagrodzonych przez polską sekcję IBBY, wydanych w 2010 roku, przekładów dzieł Czesława Miłosza oraz książek tłumaczonych na język chiński w ramach PT © Poland.

Biblioteka powiększyła swój księgozbiór przekładów literatury polskiej o zakup 25 książek Tadeusza Różewicza, które zostały pokazane na wystawie podczas Targów Książki we Frankfurcie. Na frankfurcką wystawę zostało również kupionych 30 polskich wydań utworów Tadeusza Różewicza. Ponadto na frankfurckich targach pokazane zostały książki z katalogów *New Books from Poland - spring i fall*, książki nominowane do najważniejszych polskich nagród literackich: Nike, Nagrody Literackiej Gdynia i Paszportów Polityki oraz najlepsze książki dziecięce, nagrodzone przez polską sekcję IBBY. Ogółem na frankfurckich targach książki zostało zaprezentowanych 190 książek.

W dniach 30 listopada- 4 grudnia 2011 roku podczas targów książki w Moskwie pokazane zostały książki Janusza Korczaka- po polsku i w przekładach na języki obce- w sumie 27 tytułów oraz 20 tytułów z literatury polskiej, które znalazły się w wydany na te targi katalogu rosyjskim.

W 2011 roku do Biblioteki zostało pozyskanych od wydawców 57 książek, natomiast na wystawy targowe i do Biblioteki IK zostało zakupionych około 200 książek.

E. Rok Miłosza

Jednym z najważniejszych zadań Instytutu Książki w 2011 r. była koordynacja obchodów Roku Miłosza w Polsce i na świecie. Projekty realizowane w ramach Roku były finansowane głównie z programu ministerialnego „Miłosz – Promesa 2011”, a ponadto z programu „Prezydencja – Promesa 2011” i dodatkowych środków przekazanych Instytutowi Książki przez MKiDN. [Sprawozdanie znajduje się na stronie IK.](#)

F. Program operacyjny

Wydarzenia artystyczne Priorytet 4 – Literatura, Priorytet 5 - Czasopisma

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 4 Literatura 2011

Celem priorytetu jest tworzenie warunków do rozwoju literatury, w tym wydawania i promocji wartościowej literatury oraz organizacji wydarzeń literackich promujących literaturę i czytelnictwo.

Budżet na rok 2011: 4 mln zł

W roku 2011 w ramach priorytetu 4 Literatura złożono 449 wniosków, w tym 383 wnioski poprawne formalnie i 66 wniosków zawierających błędy formalne.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotacje, na łączną kwotę 5 012 900,00 zł otrzymało 147 wniosków. 236 wniosków nie otrzymało dofinansowania.

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 5 Czasopisma 2011

Celem priorytetu jest wspierania wydawania wartościowych czasopism kulturalnych o zasięgu ogólnopolskim.

Budżet na rok 2011: 2,5 mln zł

W roku 2011 w ramach priorytetu 5 Czasopisma złożono 155 wniosków, w tym 137 wnioski poprawne formalnie i 18 wniosków zawierających błędy formalne.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotacje, na łączną kwotę 3 497 900,00 zł otrzymało 47 wniosków. 89 wniosków nie otrzymało dofinansowania.

Programy MKiDN 2012

W październiku 2011 roku Minister Kultury ogłosił programy MKiDN na rok 2012. Instytut Książki zarządza dwoma priorytetami programu Promocja literatury i czytelnictwa: Priorytet 1 – Literatura i Priorytet 2 – Promocja czytelnictwa.

Promocja literatury i czytelnictwa Priorytet 1 – Literatura 2012

Celem priorytetu jest rozwój i upowszechnianie literatury oraz wspieranie nowoczesnych form jej udostępnienia.

Budżet na rok 2012: 3,5 mln

W ramach 1 naboru wniosków (do 30 listopada 2011) złożono 282 wnioski, z czego 261 poprawnych formalnie i 21 zawierających błędy formalne.

Do końca roku 2011 trwała ocena merytoryczna wniosków.

Promocja literatury i czytelnictwa Priorytet 2– Promocja czytelnictwa 2012

Celem priorytetu jest rozwój czytelnictwa i promocja wartościowej literatury.

Budżet na rok 2012: 3,5 mln

W ramach 1 naboru wniosków (do 30 listopada 2011) złożono 401 wniosków, z czego 342 poprawne formalnie i 59 zawierających błędy formalne.

Do końca roku 2011 trwała ocena merytoryczna wniosków.

Program Miłosz 2011 – Promesa

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 18 sierpnia 2010 r. (ze zmianami z dn. 24 września 2010 r.) Instytut Książki został instytucją zarządzającą dla programu Miłosz 2011 – Promesa. Zgodnie z regulaminem I nabór wniosków trwał do 30 września 2010 r. Od początku roku 2011 nastąpiło podpisywanie umów z Wnioskodawcami, którzy otrzymali dotacje oraz realizacja zadań, na które została udzielona dotacja.

I nabór wniosków

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dn. 01 grudnia 2010 r. 57 wnioski otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 5 517 000 zł, a 144 wnioski nie otrzymały dofinansowania.

Obecnie trwa sprawdzanie nadsyłanych przez wszystkich Beneficjentów Programu Miłosz 2011 – Promesa końcowych raportów rozliczeniowych.

Szkolenia dla bibliotekarzy

31 grudnia 2010 Instytut Książki zakończył nabór do drugiej edycji programu dotacyjnego „Szkolenia dla bibliotekarzy” na rok 2011. Wnioski złożyli wszyscy uprawnieni beneficjenci (18 bibliotek wojewódzkich z 16 województw). Wnioskowana kwota wyniosła ogółem 2.670.500 zł. Wnioskodawcy złożyli wnioski o przeszkolenie 897 bibliotekarzy. W związku ze zmniejszeniem budżetu programu w 2011 roku do wysokości 1,5 mln zł, decyzją dyrektora Instytutu Książki wszystkim beneficjentom przyznano dotację w kwotach mniejszych od wnioskowanych, co skutkowało obowiązkiem zaktualizowania wniosku. Po aktualizacji wniosków w pierwszym kwartale 2011 roku, Instytut Książki przyznał dotacje o łącznej wysokości 1,5 mln zł na nieodpłatne przeszkolenie 587 bibliotekarzy z bibliotek publicznych.

Realizacja i przygotowanie szkoleń zostało powierzone bibliotekom wojewódzkim. Zakres szkoleń, podobnie jak w 2010 roku, obejmował trzy moduły: rozwój osobistych kompetencji menedżerskich i przywódczych oraz rozwój nowych umiejętności wykraczających poza tradycyjne kompetencje zawodowe, w tym: a) organizacja i zarządzanie biblioteką; b) nowe technologie informatyczne.

Po dwóch latach prowadzenia programu „Szkolenia dla bibliotekarzy” w całej Polsce biblioteki wojewódzkie zrealizowały szkolenia dla 1559 bibliotekarzy. Wynikiem szkoleń było po pierwsze nabycie nowych umiejętności (m. in. zarządzanie czasem, pozyskiwanie środków pozabudżetowych, obsługa własnych stron internetowych, praca z osobami niepełnosprawnymi, techniki pracy z dziećmi itp.). Ponadto szkolenia sprzyjają wymianie doświadczeń oraz dobrych praktyk.

W 2011 roku rozpoczął się trzeci, ostatni nabór szkoleń na rok 2012. Zgodnie z regulaminem programu został on zakończony 31 grudnia 2011 roku. Wnioskodawcy złożyli 18 wniosków (wszystkie wojewódzkie biblioteki publiczne) na łączną sumę 2.028.900 zł, deklarując przeszkolenie w 2012 roku 733 bibliotekarzy. Budżet programu na rok 2012 wynosi 1.500.000 zł. Decyzja o wynikach konkursu grantowego zostanie ogłoszona przez Instytut Książki na przełomie stycznia i lutego 2012 roku.

Internetyzacja bibliotek

6 sierpnia 2009 r. TP wraz Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, oraz Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego podpisała porozumienie w sprawie utworzenia programu internetyzacji polskich bibliotek publicznych.

Wynikiem porozumienia było uruchomienie w 2010 r. przez TP S.A. oraz Fundację Orange dwóch komplementarnych programów pod nazwą „Biblioteki z Internetem TP” (TP S.A.) i „Akademia Orange dla bibliotek” (Fundacja Orange). TP S.A. w ramach swojego programu dostarcza usługę szerokopasmowego Internetu bibliotekom gminnym, Fundacja Orange refunduje koszty tej usługi. Długoterminowym celem programu jest nieodpłatne

dostarczenie dostępu do Internetu jak największej liczbie gminnych bibliotek publicznych w Polsce. Czas trwania programu to trzy lata , licząc od momentu podpisania porozumienia.

W czasie trwania programu do końca 2011 roku Grupa TP S.A. dostarczyła bezpłatną usługę szerokopasmowego Internetu do blisko 3500 placówek bibliotecznych w całej Polsce (razem łącza kablowe i połączenia radiowe w technologii CDMA, dane TP S.A.).

W związku ze zbliżającym się terminem zakończenia programu (6 sierpnia 2012 r.), Instytut Książki wraz z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz MSWiA podjęły rozmowy z TP S.A. w celu ustalenia ewentualnych warunków przedłużenia programu internetyzacji. Biorąc pod uwagę, że większość placówek bibliotecznych w Polsce – poza nielicznymi przypadkami placówek znajdujących się na odizolowanych infrastrukturalnie terenach (góry itp.) – posiada łącze internetowe, Instytut Książki i FRSI postulują przedłużenie programu TP S.A. w postaci działań zmierzających do zwiększenia przepływności już istniejących łączy oraz sukcesywnej wymianie łączy radiowych na łącza kablowe.

Certyfikat Biblioteki+

Założenia i kryteria przyznawania Certyfikatu Biblioteki+ opracowane przez zespół powołany przez Instytut Książki w składzie: dr Barbara Budyńska (kierownik Pracowni Bibliotekoznawstwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej), Anna Hallay (Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie), Marek Jurowski (Książnica Kopernikańska w Toruniu), Agnieszka Kasprzyk (Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie), Ewa Kobierska-Maciuszko (dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, przewodnicząca zespołu), Teresa Szymorowska (dyrektor Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu i przewodnicząca Konferencji Dyrektorów Bibliotek Wojewódzkich), poddane dyskusji na posiedzeniu Konferencji Wojewódzkich Dyrektorów Bibliotek Publicznych zostały zaakceptowane przez Bibliotekę Narodową i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także ustaleniami pomiędzy Instytutem Książki i Biblioteką Narodową Certyfikat Biblioteki+ przyznawany jest przez dyrektora Biblioteki Narodowej. Rekomendacje przyznania certyfikatu wystawia Zespół Certyfikacyjny złożony z bibliotekarzy i ludzi książki, który jest powoływany przez ministra.

Certyfikat przyznawany jest gminnym bibliotekom publicznym z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miast do 15 000 mieszkańców. Aby otrzymać certyfikat biblioteka musi spełnić wszystkie kryteria określone w certyfikacie (jest ich 35 i dotyczą różnych aspektów działalności biblioteki; od infrastruktury architektonicznej i komputerowej, przez zawartość księgozbioru, po przygotowanie zawodowe bibliotekarzy). Do ubiegania się o certyfikat uprawnione są jednostki samorządu terytorialnego – organizatorzy bibliotek.

Pierwszy nabór aplikacji o przyznanie Certyfikatu odbył się na jesieni 2010 r. 8 grudnia 2010 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznał Certyfikat dwóm bibliotekom: Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kudowie Zdroju oraz Bibliotece Publicznej w Kałuszynie. W roku 2011 Instytut Książki otrzymał informacje o wątpliwościach dotyczących spełniania

przez obydwie biblioteki wszystkich kryteriów. W związku powyższym Magdalena Rud, kierownik Zakładu Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej Biblioteki Narodowej, koordynująca prace Zespołu Certyfikacyjnego, podjęła rozmowy i korespondencję w celu wyjaśnienia sprawy. Skierowano do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kudowie Zdroju i Biblioteki Publicznej w Kałuszynie oraz właściwych wojewódzkich bibliotek publicznych pisma z prośbą o komentarz na temat zarzutów dotyczących niespełnienia wszystkich kryteriów Certyfikatu Biblioteki+. Zwołano również specjalne posiedzenie Zespołu Certyfikacyjnego. Ostatecznie Zespół przeprowadził kontrolę na miejscu wspomnianych bibliotek i zdecydował o przedłożeniu ministrowi rekomendacji odebrania certyfikatów. Minister przychylił się do tej propozycji.

W 2011 roku nie przyznano żadnego Certyfikatu Biblioteki+. Niezwykle mała liczba zgłoszeń pokazuje, że stan gminnych bibliotek publicznych w Polsce, szczególnie w biedniejszych gminach, pozostawia wiele do życzenia i jest daleki od średniej europejskiej. Wiele kryteria Certyfikatu jest powtórzeniem już istniejących wymogów (np. poziom wykształcenia bibliotekarza) lub stanowią one niezbędne minimum dla poprawnego działania nowoczesnej biblioteki (np. minimalny zakup nowości wydawniczych został określony na poziomie 12 wol./100 mieszkańców, podczas gdy ustalona w 1980 r. przez Ministerstwo Kultury i Sztuki norma wynosiła 18 wol./100 mieszkańców. Międzynarodowe ustalenia IFLA (Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich) przyjmują normę na poziomie 20-25 wol./100 mieszkańców. Średnia w Polsce w roku 2009 wynosiła 7,5 wol./100 mieszkańców).

MAK+

Prace programistyczne:

Od stycznia 2011 roku kontynuowano prace programistyczne nad rozwojem modułów aplikacji MAK+. Po konsultacjach z bibliotekami testującymi i już pracującymi w systemie wprowadzono nowe funkcjonalności do MAK+:

- KHW - kartoteka haseł wzorcowych - zakończono prace nad przypisaniem kartoteki haseł autorów i haseł przedmiotowych do przewodnika bibliograficznego i uruchomiono automatyczne pobieranie haseł z Biblioteki Narodowej. Zintegrowano KHW z aplikacją MAK+
- Import – udoskonalono moduł importy przyspieszając i ułatwiając pracę użytkownikom. Zostały napisane nowe parsery do importowania danych z kolejnych komercyjnych programów dostępnych na rynku
- Magazyn – uproszczono i wdrożono operacje grupowe na egzemplarzach
- Katalog – rozpoczęto prace nad rozbudowaniem wyszukiwania rekordów o kolejne kryteria zgłaszane przez użytkowników
- Moderator – zakończono prace nad wersją testową modułu do poprawiania rekordów bibliograficznych i udostępniono go do testów bibliotece współpracującej
- Katalog – wprowadzono funkcjonalność eksportowania danych bibliograficznych ułatwiającą migrację pomiędzy różnymi systemami bibliotecznymi pracującymi w formacie MARC21
- Synchronizator – zmodyfikowano sposób synchronizacji serwerów lokalnych w celu uodpornienia go na zmiany ustawień w sieciach lokalnych

- Bibliografia - tryb służący do opracowywania każdego rodzaju bibliografii w tym bibliografii regionalnej
- Starodruki - sekcja umożliwiająca katalogowanie starych druków według formatu MARC21
- Artykuły - sekcja umożliwiająca katalogowanie informacji o konkretnych artykułach w prasie czy też informacji o konkretnych treściach w książkach - ułatwia tworzenie bibliografii
- Statystyki – zakończono i wdrożono funkcjonalności umożliwiające rejestrację dodatkowych czynności wykonywanych przez bibliotekarza podczas pracy z czytelnikiem (wizyty, udzielanie informacji, korzystanie z Internetu w bibliotece)
- Magazyn – zakończono prace i wdrożono poprawioną funkcjonalność umożliwiającą wyszukiwanie numerów inwentarzowych i kodów kreskowych
- Czytelnik WWW - rozpoczęto prace nad udostępnieniem katalogów bibliotek dla wyszukiwania anonimowego
- Moderator - po testach modułu rozpoczęto wdrażanie poprawek funkcjonalności
- Raporty - rozbudowano możliwości generowania książek inwentarzowych i ich kontroli przez bibliotekarza
- Uruchomiono i udostępniono zbiory bibliotek w MAK+ przez protokół Z39.50, dzięki czemu z rekordów bibliograficznych zgromadzonych w systemie mogą korzystać biblioteki na całym świecie

Poza wprowadzaniem nowych funkcjonalności poprawiono stronę wizualną aplikacji zgodnie z życzeniami i zaleceniami pracujących w MAK+ bibliotek.

Instalacje:

Od stycznia 2011 kontynuowano wdrażanie systemu przy pomocy zespołu administratorów zarówno w wersji demonstracyjnej (90 dni) jak i pełnopłatnej.

Do końca 2011 roku wersja DEMO aplikacji MAK+ została zainstalowana w 154 bibliotekach w całej Polsce.

Do końca 2011 roku wersja PŁATNA aplikacji MAK+ została zainstalowana w 141 bibliotekach w całej Polsce, co dało łączną sumę 228 bibliotek głównych.

Lista instalacji w 2011 roku stanowi zał. nr 7

Prezentacje i warsztaty:

Od stycznia 2011 rozpoczęto cykl bezpłatnych warsztatów dla wszystkich zainteresowanych bibliotek posiadających wersje pełnopłatną systemu MAK+, a także cykl bezpłatnych prezentacji dla wszystkich zainteresowanych bibliotek. Warsztaty mają na celu doskonalenie wiedzy i umiejętności bibliotekarzy z zakresu obsługi programu. W sumie w ciągu roku odbyło się ponad 30 warsztatów i 20 prezentacji.

G. Program Wieloletni Kultura+ Priorytet „Biblioteka+ Infrastruktura Bibliotek”
--

Program Wieloletni Kultura+ Priorytet „Biblioteka+ Infrastruktura bibliotek” został ogłoszony 17 lutego 2011 r. Operator Priorytetu zamieścił w tym dniu na swojej stronie internetowej <http://www.bibliotekaplus.pl> skróconą informację o priorytecie oraz następujące dokumenty:

- Regulamin Priorytetu „Biblioteka+ Infrastruktura bibliotek”
- Kryteria Certyfikatu Biblioteka+ dla WPK+
- Formularz umowy
- Formularz raportu
- Formularz harmonogramu rzeczowo-finansowego zadania w części finansowanej z dotacji
- Regulamin oceny wniosków w trybie zespołu eksperckiego
- Karta oceny eksperckiej
- Wniosek wzorcowy
- Instrukcja *krok po kroku*

Szkolenia i konsultacje

W okresie sprawozdawczym Operator Priorytetu przeprowadził 10 grupowych szkoleń, w 10 miastach w Polsce, w których łącznie wzięło udział 360 osób - przedstawiciele bibliotek publicznych i samorządów szczebla gminnego.

Szkolenia prowadził Ryszard Skrzypczak – zastępca dyrektora Instytutu Książki, Operatora Priorytetu. Dzięki zróżnicowaniu terytorialnemu miejsc, w których odbyły się szkolenia, Operator Priorytetu otrzymał wnioski złożone z 12 województw w Polsce (zachodniopomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, lubuskie, mazowieckie, łódzkie, dolnośląskie, śląskie, świętokrzyskie, lubelskie, małopolskie, podkarpackie).

W okresie sprawozdawczym Operator Priorytetu udzielił indywidualnych odpowiedzi na 195 pytań, zamieszczając wszystkie pytania i odpowiedzi na swojej stronie internetowej <http://www.bibliotekaplus.pl/index.php?page=DefaultPage&docID=37>.

Ponadto Operator Priorytetu udzielił kilkuset odpowiedzi na pytania zadane telefonicznie, odbył wizytę studyjną na zaproszenie burmistrza w miejscowości Czechowice-Dziedzice oraz udzielił indywidualnej konsultacji zastępcy burmistrza z miejscowości Michałowice, wnioskodawcom z gminy Gać oraz dyrektorowi Miejskiej Biblioteki Publicznej ze Skawiny.

Promocja priorytetu

W ramach działań promocyjnych założenia priorytetu były prezentowane podczas:

- spotkania ministra Bogdana Zdrojewskiego z przedstawicielami urzędów marszałkowskich (spotkanie zorganizowane przez MKiDN, 16.02. 2011 r., Warszawa)
- konferencji prasowej inaugurującej PWK+ (17.02. 2011 r., Warszawa)
- Konwentu Marszałków Województw (10.03.2011 r., Gdańsk)
- Ogólnopolskiego Kongresu Regionów (11.05. 2011 r., Świdnica)

Wychodząc naprzeciw lokalnym potrzebom oraz w trosce o to, by informacje o programie dotarły do wszystkich potencjalnych beneficjentów, Operator Priorytetu wspólnie z urzędami marszałkowskimi i bibliotekami wojewódzkimi zaplanował konferencje inicjujące priorytet „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek” we wszystkich województwach.

Spotkania promujące priorytet służą wymianie informacji, umożliwiają również prezentację liderów dotychczasowych projektów wspierających czytelnictwo i biblioteki. Uczestniczą w

nich nie tylko bibliotekarze, samorządowcy i media lokalne, ale także wybitni przedstawiciele świata kultury i mediów zaangażowani w Republikę Książki, wspierający nasze działania i stający się ambasadorami programu w regionach.

Dzięki temu, że na konferencjach były obecne media lokalne, informacje o priorytecie docierały do znacznie szerszej grupy odbiorców niż tylko uczestnicy spotkań.

Priorytet „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek” był również promowany podczas II Kongresu Bibliotek Publicznych, który odbył się w Warszawie 13 i 14 października 2011 r. (organizator FRIS)

Kongres był spotkaniem interaktywnym, służącym wymianie doświadczeń, sprzyjającym dzieleniu się pomysłami i praktycznymi wskazówkami. Odbyło się 40 warsztatów, spotkań i prezentacji w ramach 5 bloków tematycznych:

1. POKAŻ SIĘ! – blok poświęcony działalności promocyjnej bibliotek.
2. WŁĄCZ SIĘ! – o zastosowaniu nowoczesnych technologii w bibliotekach.
3. POCHWAL SIĘ! – przykłady dobrych praktyk wśród bibliotek uczestniczących w Programie Rozwoju Bibliotek.
4. DOWIEDZ SIĘ! - tematy na życzenie, zaproponowane między innymi przez uczestników zeszłorocznego kongresu.
5. WSŁUCHAJ SIĘ! – prezentacje organizacji pozarządowych, współpracujących z bibliotekami oraz spotkania z ludźmi znanymi również z tego, że działają z pasją.

W ramach bloku DOWIEDZ SIĘ! Operator Priorytetu zorganizował 4 spotkania:

- Dyskusyjne Kluby Książki, bo zajmowanie się książkami jest pasjonujące – prowadzenie Marek Jurowski (Książnica Kopernikańska)
  - Biblioteka jako wyspa szans - jak budować wokół biblioteki partnerstwo na rzecz rozwoju lokalnego – prowadzenie Wojciech Kłosowski
  - Zanim zacznie się remont czy budowa, czyli o mocy dobrego projektu – prowadzenie Dariusz Śmiechowski
  - Priorytet Biblioteka+ Infrastruktura bibliotek – prowadzenie Ryszard Skrzypczak
- Dodatkowo w ramach bloku WŁĄCZ SIĘ! zostały przeprowadzone warsztaty prezentujące wszystkie funkcjonalności programu katalogowego MAK+.

W ramach promocji priorytetu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek” Instytut Książki wspólnie z dziennikiem „Rzeczpospolita” przygotował pierwszy ranking bibliotek gminnych. Celem organizatorów było rozpropagowanie najlepszych praktyk w prowadzeniu tego typu instytucji kulturalnych.

Przygotowując ranking rozesłano ponad 2300 ankiet do wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich oraz miast mających mniej niż 15 tys. mieszkańców. Uzyskaliśmy ponad 600 odpowiedzi. Kapituła rankingu opracowała metodę przyznawania punktów. W jej skład weszli: Grzegorz Gauden dyrektor Instytutu Książki, Tomasz Makowski dyrektor Biblioteki Narodowej, Elżbieta Stefańczyk prezes Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Andrzej Tyws przewodniczący Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych oraz Anna Cieślak-Wróblewska i Paweł Jabłoński z „Rzeczpospolitej”. Przyjęta metoda oceny bibliotek premiuje działania na rzecz jakości i komfortu obsługi czytelników, poziom czytelnictwa, liczbę kupowanych nowości i wydatki samorządu na utrzymanie placówki.

Uroczyste ogłoszenie wyników rankingu odbyło się 23 listopada 2011 roku podczas Targów GMINA w Poznaniu (Międzynarodowe Targi Poznańskie). Imprezie towarzyszyła debata pt. „Biblioteka gminna – mądra inwestycja w kulturę”, z udziałem Grzegorza Gaudena (Instytut Książki), Jacka Wojnarowskiego (Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności) oraz przedstawicieli redakcji dziennika „Rzeczpospolita”.

Tego samego dnia ukazał się 4-kolumnowy dodatek - Ranking Bibliotek Samorządowych (nakład 168 263 egz.) z listą najlepszych placówek. Pełna lista jest dostępna na stronach internetowych „Rzeczpospolitej” oraz Instytutu Książki i Biblioteki+.

15 i 16 grudnia w prasie lokalnej oraz lokalnych wydaniach Gazety Wyborczej ukazały się gratulacje skierowane do wójtów, burmistrzów oraz dyrektorów bibliotek z gmin, które są laureatami pierwszej edycji „Rankingu Bibliotek” przygotowanego przez dziennik „Rzeczpospolita” i Instytutu Książki.

Nabory wniosków

Pierwszy nabór wniosków zakończył się 18 kwietnia 2011 r., drugi nabór – 31 maja 2011 r., a trzeci trwał do 30 września 2011r. W pierwszych dwóch naborach wnioskodawcy ubiegali się o dofinansowanie od 2011 roku, a w trzecim – od 2012 roku.

W pierwszym naborze wniosków (na zadania rozpoczynające się w 2011 roku) wpłynęło 7 wniosków, wszystkie poprawne formalnie, z następujących województw: dolnośląskie (gmina Dzierżonów), mazowieckie (gmina Węgrów), świętokrzyskie (gmina Klimontów), lubelskie (gmina Kock), małopolskie (gmina Myślenice), częstochowskie (gmina Kłomnice), łódzkie (gmina Rogów). Wnioski zostały poddane ocenie merytorycznej przez zespół ekspertów na posiedzeniu 25 maja 2011 r. , wszystkie wnioski zostały zakwalifikowane do otrzymania dofinansowania. Podpisano umowy i wypłacono pieniądze wszystkim wnioskodawcom, którzy ubiegali się o środki na 2011 rok.

W drugim naborze wniosków (na zadania rozpoczynające się w 2011 roku) wpłynęło 6 wniosków poprawnych formalnie z następujących województw: pomorskie (gmina Luzino), łódzkie (gmina Brzeziny), małopolskie (gmina Stary Sącz), małopolskie (gmina Skawina), warmińsko-mazurskie (gmina Nowe Miasto Lubawskie), świętokrzyskie (gmina Piekoszów) i 1 jeden wniosek niepoprawny formalnie (wnioskodawca zdecydował nie poprawiać wniosku w ramach przysługujących mu uprawnień i wycofał go z naboru). Wnioski poprawne formalnie zostały poddane ocenie merytorycznej przez zespół ekspertów na posiedzeniu 5 lipca 2011 r. , wszystkie wnioski zostały zakwalifikowane do otrzymania dofinansowania. Podpisano umowy i wypłacono pieniądze wszystkim wnioskodawcom, którzy ubiegali się o środki na 2011 rok.

W trzecim naborze wniosków (pierwszym na zadania rozpoczynające się w 2012 roku) wpłynęło 18 wniosków, z czego 13 poprawnych formalnie i 5 błędnych formalnie (wnioskodawcy zostali poinformowani o uchybieniach formalnych we wnioskach, ale nie zdołali uzupełnić brakujących załączników). Wnioski poprawne formalnie wpłynęły z następujących województw: warmińsko-mazurskie (gmina Morąg i Rozogi), małopolskie (gmina Kamionka Wielka), wielkopolskie (gmina Gostyń), lubuskie (gmina Wschowa i Kargowa), lubelskie (gmina Lubartów), zachodniopomorskie (gmina Gryfino), łódzkie (gmina Mniszków i Sulmierzyce), dolnośląskie (gmina Wołów), podkarpackie (gmina Cieszanów i Lubaczów). Wnioski poprawne formalnie zostały poddane ocenie merytorycznej na posiedzeniu ekspertów w dniu 9 grudnia 2011 r., wszystkie wnioski zostały zakwalifikowane do otrzymania dofinansowania. Umowy są w trakcie podpisywania.

Czwarty nabór wniosków (drugi na zadania rozpoczynające się w 2012 roku) ogłoszony został w terminie do 30.03.2012r.

Zmiany w Regulaminie Programu

W październiku 2011 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Operatora Priorytetu wprowadził zmiany w Regulaminie, mające na celu ułatwienie wnioskodawcom zrozumienie jego wymogów, rodzajów kwalifikujących się zadań i w efekcie otrzymanie dofinansowania (poprawki podkreślone):

I:

W okresie funkcjonowania priorytetu będą ogłaszane kolejne nabory wniosków, co najmniej na 60 dni przed upływem terminu każdego naboru, aż do wyczerpania zaplanowanych środków.

II:

RODZAJE KWALIFIKUJĄCYCH SIĘ ZADAŃ:

1. budowa biblioteki lub filii biblioteki głównej i ich wyposażenie;
2. remont, rozbudowa, lub przebudowa i wyposażenie istniejącego budynku biblioteki głównej lub filii podnosząca standard obiektu.

V.A.2:

Zadania dotyczące budowy biblioteki lub filii biblioteki głównej (było: budowy nowego obiektu) powinny być zrealizowane maksymalnie w ciągu 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie zadania. Pozostałe zadania powinny być zrealizowane maksymalnie w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie zadania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okresy te mogą zostać wydłużone maksymalnie o 12 miesięcy.

V.B:

12. Minimalna kwota dofinansowania dla budowy biblioteki lub filii biblioteki głównej i ich wyposażenia (było: dla nowej inwestycji) wynosi 200 tys. zł.
13. Maksymalna kwota dofinansowania dla budowy biblioteki lub filii biblioteki głównej i ich wyposażenia (było: dla nowej inwestycji) wynosi 1 mln zł.
14. Minimalna kwota dofinansowania dla remontu, rozbudowy, przebudowy i wyposażenia istniejącego budynku biblioteki wynosi 50 tys. zł.
15. Maksymalna kwota dofinansowania dla remontu, rozbudowy, przebudowy i wyposażenia istniejącego budynku biblioteki wynosi 500 tys. zł.
16. W ramach wkładu własnego (było: dla nowej inwestycji) dla budowy biblioteki lub filii biblioteki głównej i ich wyposażenia wnioskodawca może wnieść środki finansowe oraz środki rzeczowe w postaci własności nieruchomości (gruntów i obiektów) w wartości ustalonej w operacie szacunkowym.
17. W ramach wkładu własnego dla remontu, rozbudowy, i przebudowy i wyposażenia istniejącego budynku biblioteki wnioskodawca może wnieść wyłącznie środki finansowe.

V.C.27:

b) koszty miękkie (ich udział w realizacji zadania w części finansowanej z dotacji nie może przekroczyć 10% całkowitej kwoty budżetu zadania)

VI.4:

Usunięto podział na błędy i uchybienia formalne, pozostawiając jedynie wyznaczniki tego, co uważa się za błędy formalne:

4. Błędy formalne zidentyfikowane w procesie oceny podlegają uzupełnieniu w ciągu 7 dni od zawiadomienia wnioskodawcy (było: otrzymania informacji o uchybieniu). Za błędy formalne uważa się między innymi:

- a. złożenie wniosku przez podmiot nieuprawniony;
- b. złożenie wniosku bez wykorzystania systemu EBOI;
- c. podanie we wniosku numeru NIP lub REGON innego podmiotu;
- d. złożenie wniosku z wykorzystaniem konta EBOI należącego do innego wnioskodawcy;
- e. niezgodność zadania z zakresem kwalifikujących się zadań ustalonym w regulaminie priorytetu;
- f. brak podpisów osób uprawnionych;
- g. brak lub niepoprawność wymaganych załączników oraz ich niezgodność z wnioskiem;
- h. niezgodność procentowego udziału wnioskowanego dofinansowania w zadeklarowanym budżecie zadania z limitami określonymi w regulaminie priorytetu;
- i. wpisanie do zadeklarowanego we wniosku budżetu zadania kosztów ponoszonych w terminach nieuwzględnionych w regulaminie priorytetu;
- j. brak pieczęci podmiotu we wniosku o dotację lub/i w załącznikach (nie dotyczy pieczęci imiennych, które nie są obowiązkowe);
- k. brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem załączonych kopii;
- l. umieszczenie w budżecie w części finansowanej z dotacji kosztów niekwalifikowanych;
- m. przekroczenie w budżecie w części finansowanej z dotacji dopuszczalnej proporcji tzw. kosztów miękkich;
- n. przekroczenie w budżecie dopuszczalnej wartości środków rzeczowych w ramach wkładu własnego wnioskodawcy.

Oprócz wymienionych zmian, Operator Priorytetu wprowadził także drobne poprawki stylistyczne i redakcyjne, ułatwiające prawidłowe zrozumienie treści zawartych w dokumencie.

Ponadto wprowadzonych zostało kilka zmian w formularzu elektronicznym wniosków, mających na celu ułatwienie wnioskodawcom ich wypełniania, m.in. poprzez wprowadzenie automatycznych formuł sprawdzających.

Kontrola Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

W dniach od 22 sierpnia do 7 września 2011 roku została przeprowadzona w siedzibie Instytutu Książki kontrola przeprowadzona przez panią Ewę Talachę, będącą głównym specjalistą Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kontrola problemowa miała na celu sprawdzenie działalności instytucji w zakresie pełnienia funkcji Operatora Priorytetu w ramach Programu Wieloletniego Kultura +.

H. Dział Wydawniczy Instytutu Książki

Dział Wydawnictw Instytutu Książki nadzoruje i koordynuje proces wydawniczy następujących czasopism: „Dialog”, „Literatura na Świecie”, „ Nowaja Polska”, „Nowe Książki”, „Ruch Muzyczny”, „Teatr”, „Twórczość”. Jest również współwydawcą „Akcentu” , „Odry” oraz Notatnika Teatralnego ,którego współwydawanie rozpoczęto od 1 kwietnia 2011. W czerwcu ukazał się pierwszy numer pisma sygnowany przez nowych wydawców zaś drugi odebrano z

drukarni na początku grudnia.

W marcu przygotowano specyfikację SIWZ dla przetargu na druk i oprawę czasopism. Przetarg rozstrzygnięto 13 maja, a 13 czerwca podpisano umowę z drukarnią / do końca 2013 roku / wyłonioną w wyniku postępowania. Wyłonienie drukarni w przetargu pozwoliło ograniczyć koszty druku przy jednoczesnej znacznej poprawie jakości druku i oprawy czasopism oraz skróceniu czasu druku. Nowym rozwiązaniem jest również wysyłka bieżących egzemplarzy z prenumeraty i gratisów, bezpośrednio z drukarni, co znacznie przyspieszyło dotarcie z czasopismami do czytelników. Zawarto nowe porozumienia z Poczta Polską na odbiór przesyłek z drukarni i siedziby Działu.

W kwietniu Dział opuścił dotychczas zajmowane pomieszczenia w gmachu głównym Biblioteki Narodowej i przeniósł się do pawilonu na tyłach BN. W czerwcu czyniąc przygotowania do zmiany sprzętu komputerowego położono nowe okablowanie w redakcjach „Twórczości”, „Teatru”, „Literatury na Świecie” oraz „Nowych Książek”

W ramach działalności promocyjnej Dział przygotował do druku i bibliofilsko wydał okolicznościową publikację z okazji 90 urodzin profesora J. Pomianowskiego. W dniu 9 lutego w redakcji GW w Warszawie odbył się wieczór poświęcony Jubilatowi oraz promujący miesięcznik „Nowaja Polska”. Pod koniec lutego Dział był organizatorem uroczystego wręczenia nagrody „Nowych Książek”, które odbyło się w Śródmiejskim Domu Kultury.

W dniu 17 maja w Warszawie odbyła się promocja specjalnego numeru „Nowej Polszy” w polskiej wersji językowej, przybliżającego czytelnikowi polskiemu rosyjskich współpracowników pisma. W maju podpisano umowę barterową z Targami Krakowskimi która zapewnia Działowi sześciometrowe stoisko na Krakowskich Targach Książki w listopadzie tego roku. Gościem honorowym targów była obchodząca 40 lecie powstania „Literatura na Świecie”.

W dalszym ciągu na bieżąco analizowano i weryfikowano nakłady czasopism w zależności od potrzeb rynku, co pozwoliło na zmniejszenie zapasów i ograniczenie kosztów druku.

Kontynuowano prace nad zmianą szaty graficznej czasopism obejmujące nowe projekty okładek oraz składu (layoutu). Pierwszym czasopismem w którym zmieniono okładkę i skład był „Dialog”. Z okazji 55. lecia powstania pisma rozpoczęto wydawanie serii „Dialog – najlepsze z najlepszych”. Serię zainaugurowało wydanie tomu „Dramatów irlandzkich”.

Trwają prace nad zmianą szaty graficznej kolejnych czasopism. Przygotowano również założenia edytorskie dotyczące nowej reklamy wspólnej oraz nowych materiałów reklamowych.

Dla wszystkich redakcji przygotowano opracowane logotypy czasopism przeznaczone do prezentacji na spotkaniach, konferencjach i promocjach. Wydrukowano również wizytówki dla wszystkich redakcji.

W okresie od lipca do września 2011 roku przeprowadzono kolejne prace nad zmianą szaty graficznej czasopism obejmujące nowe projekty okładek i składu, przygotowano projekt nowej okładki „Nowych Książek”. Nawiązano współpracę z fotografem Krzysztofem Dubielem, który będzie wykonywał sesje zdjęciowe autorów na potrzeby redakcji „Nowych Książek”. Przygotowano do druku folder promujący wszystkie czasopisma patronackie, który zostanie zaprezentowany Czytelnikom na targach w Krakowie, Wrocławiu i Łodzi. Nawiązano współpracę z organizatorami Salonu Ciekawej Książki oraz zawarto umowę barterową na 6-metrowe stoisko w czasie trwania tej imprezy. Przygotowano również projekty załadek reklamowych, które zostaną wydrukowane bez dodatkowych kosztów dzięki wykorzystaniu wolnych powierzchni przy druku okładek czasopism.

W Dziale przygotowano również założenia techniczne i parametry druku do przetargu na druk czasopisma „Nowaja Polska” przeznaczonego do druku na terenie Federacji Rosyjskiej.

Dział Wydawnictw otrzymał nowy sprzęt komputerowy, który został przekazywany sukcesywnie poszczególnym redakcjom.

Wszystkie czasopisma ukazywały się systematycznie i bez opóźnień, w dalszym ciągu na bieżąco analizowano i weryfikowano nakłady czasopism.

Dział Wydawnictw wraz z „Nową Polszą” zapoczątkował serię wydawniczą „Biblioteka Nowej Polszy” oraz przygotował do druku pierwszą publikację-„Polski mit” Tatiany Kosinowej. Równocześnie wraz z redakcją „Twórczości” utworzono „Bibliotekę Twórczości”, a do druku przygotowano książkę Elżbiety Baniewicz. Rozpoczęto prace nad stronami internetowymi poszczególnych redakcji oraz rozbudowanej strony Działu. We współpracy z grafikiem Bogdanem Kucem przygotowano nową reklamę wspólną dla wszystkich tytułów, wzór zaproszenia na imprezy i promocje. Dział Wydawnictw reprezentował Instytut Książki na trzech imprezach targowych: 15. Krakowskich Targach Książek (gdzie gościem honorowym była Literatura na Świecie), 20. Wrocławskich Promocjach Dobrych Książek, a także łódzkim Salonie Ciekawej Książki. Nawiązano współpracę z Markiem Knapem w celu całościowej zmiany szaty graficznej „Ruchu Muzycznego”. Przeprowadzono zmianę okładki „Nowych Książek”, którą zaprojektował Krzysztof Rumowski, oraz doprowadzono do próbnego wydruku czasopisma. Jednocześnie trwają prace nad zmianą szaty graficznej środka miesięcznika. DW pilotował całościową zmianę szaty graficznej oraz składu miesięcznika „Teatr”, który jako pierwsze czasopismo patronackie od 2012 roku będzie posiadać pełnokolorową połowę objętości. Dział Wydawnictw kontynuuje współpracę z fotografem Krzysztofem Dubielem wykonującym zdjęcia najwybitniejszym polskim pisarzom na potrzeby Instytutu Książki. W połowie grudnia Dział Wydawnictw zorganizował jubileusz dwudziestolecia kwartalnika „Notatnik Teatralny”, który odbył się w warszawskiej Cafe Kulturalna.

Program wydawniczy „New Books from Poland”

W roku 2011 zostały przygotowane i wydane kolejne katalogi prezentujące polskie nowości wydawnicze - opublikowaliśmy 2 edycje wersji angielskiej, francuskiej i rosyjskiej, jako PDF została przygotowana natomiast wersja niemiecka katalogu. Wersje drukowane zostały wydane w nakładach po 1000 egzemplarzy, prezentują każdorazowo ok. 20 książek. Teksty do katalogów napisali: Jerzy Jarzębski, Przemysław Czapliński, Marek Zaleski, Dariusz Nowacki, Robert Ostaszewski, Marta Mizuro oraz Anna Marchewka. Wydaliśmy również folder poświęcony literaturze dla dzieci i młodzieży, prezentujący książki wyróżnione i nagrodzone w konkursie polskiej sekcji IBBY. Wszystkie katalogi zostały opublikowane w nowej szacie graficznej, na rok 2012 zakładamy jej kontynuowanie.

Wydawnictwa i materiały promocyjne Instytutu

Ze względu na tegoroczną zmianę linii graficznej katalogów konieczne okazało się opracowanie nowych projektów materiałów promocyjnych. Przeprojektowane zostały materiały związane z identyfikacją wizualną Instytutu (wizytówki, teczki, koperty itp.), a także gadzety, do których nasza publiczność jest przyzwyczajona, i dzięki którym tanim kosztem obecność Instytutu na przykład na międzynarodowych targach książki jest widoczna – torby reklamowe, notesy, ołówki. Zostały też zaprojektowane t-shirty i wizytowniki z podobiznami pisarzy: Józefa Conrada Korzeniowskiego, Stanisława Lema i Brunona Schulza, które – jeśli będą się podobały – stworzą serię gadżetów promujących polską literaturę.

Ponieważ zdecydowaliśmy, że przypadające właśnie sześćdziesiąte istnienia Dyskusyjnych Klubów Książki chcemy zaakcentować nowym hasłem „DKK - Dobre Książki i Kawa”, na nowo zaprojektowane i wydane zostały również materiały identyfikacyjne dla Klubów (plakaty, wklejki do książek zakupionych w ramach programu, naklejki znakujące działanie klubów w bibliotekach, zakładki, długopisy). Będą one służyć klubowiczom przynajmniej przez najbliższy rok.

I. Zarządzanie prawami do dzieł Janusza Korczaka

Z dniem 8 stycznia 2010 roku, na mocy umowy ze Skarbem Państwa, Instytut Książki nabył wyłączne autorskie prawa majątkowe do wszystkich utworów Janusza Korczaka. W 2011 roku zawarto następujące umowy wydawnicze na wydania książkowe dzieł Janusza Korczaka:

Zestawienie umów - Janusz Korczak 2011			
wydawnictwo	tytuł	data podpisania umowy	planowany termin wydania
W.A.B.	Król Maciuś Pierwszy	24.01.2011	do 24.01.2012*
	Król Maciuś na wyspie	24.01.2011	do 24.01.2012
	Kajtuś Czarodziej	31.01.2011	do 31.01.2013
	Bankructwo Małego Dżeka	31.01.2011	do 31.01.2015
	Król Maciuś na wyspie	31.01.2011	do 30.07.2012
	Józki, Jaśki, Srule	28.04.2011	do 28.04. 2014
Fabert	Mośli, Jośki i Srule	3.01.2011	do 3.01.2013
	Bankructwo małego Dżeka	3.01.2011	do 3.01.2013
	Król Maciuś na wyspie	3.01.2011	do 3.01.2013
	Józki, Jaśki i Franki	3.01.2011	do 3.01.2013
Robert Laffont	Pamiętnik	17.01.2011	do 17.01.2012
	Jak kochać dziecko	28.03.2011	do 30.09.2011
Guetersloher	utwory zebrane	10.03.2011	wydawane
Korczakianum	utwory zebrane	29.03.2011	wydawane
UNICEF Węgry	Dziecko w rodzinie	29.06.2011	31.12.2011
Vanderhoeck	Prawo dziecka do szacunku	25.05.2011	umowa reguluje to, co wydano bez praw

* Książki „Król Maciuś Pierwszy” i „Król Maciuś na wyspie bezludnej” ukazały się jeszcze w 2011 roku, w styczniu 2012 wydawnictwo dokonało dodruku KMI.

Omedia	Król Maciuś I	26.07.2011	rozpowszechnianie
Basam	Prawo dziecka do szacunku	5.05.2011	11.2012
Edizioni del Assino	Prawo dziecka do szacunku	29.09.2011	31.12.2011
Wyd. UW	fragmenty Pamiętnika	6.10.2011	30.06.2012
Rzecznik Praw Dziecka	Jak kochać dziecko, Prawo dziecka	22.11.2011	30.11.2012

Zawarto także następujące umowy na wykorzystanie praw zależnych do dzieł Janusza Korczaka:

Media Brigade	Kajtuś czarodziej film	14.10 2011	30.06.2014
Agencja Reklamowa „10”	wystawa tematyczna z wykorzystaniem utworów J.Korczaka	19.09.2011	

Fragmenty utworów Janusza Korczaka ukazały się w podręczniku szkolnym do klasy trzeciej pt. „Gra w kolory” wydanym przez Wydawnictwo edukacyjne JUKA-91.

Instytut Książki przeprowadził akcję informacyjną wśród Instytutów Kultury Polskiej, aby zachęcały wydawców zagranicznych do wydawania dzieł Korczaka. Instytuty na swoją prośbę otrzymują od IK teksty autora w wersji elektronicznej, które przedstawiają zagranicznym wydawcom.